

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**СПЕЦИФІКА ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКАХ КРАЇН
ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ**

(за матеріалами ГО «Українська асоціація зовнішньої політики», м. Київ)

Студента 4 курсу, 16 групи,
спеціальності 292 «Міжнародні
економічні відносини»,
освітньої програми
«Міжнародний бізнес»

Надєєва
Олександра
Віталійовича

(підпис)

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Ладиченко
Катерина Іллівна

(підпис)

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Лежетьокова
Вікторія Геннадіївна

(підпис)

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права Кафедра світової економіки

Спеціальність: «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Затверджую

Зав. кафедри _____ Г. В. Дугінець
«__» _____ 2022 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентіві

Надєєву Олександрю Віталійовичу

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Специфіка економічної діяльності на ринках країн Північної та Південної Америки» (за матеріалами ГО «Українська асоціація зовнішньої політики», м. Київ)

Затверджена наказом ректора від «__» _____ 2023 р. №

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: травень 2023 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Метою роботи (проекту) є визначення особливостей економічної діяльності на ринках Північної та Південної Америки та пріоритетних напрямків розвитку економічної діяльності підприємств України на даних ринках.

Об'єктом дослідження виступає процес міжнародної економічної діяльності.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти економічної діяльності на ринках країн Північної та Південної Америки.

4. Перелік графічного матеріалу: 12 рисунків та 1 таблиця.

5. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦИФІКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКАХ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

1.1 Загальна характеристика та особливості економічної діяльності на ринках Північної Америки

1.2 Характеристика специфіки економічної діяльності та її регулювання на ринках Південної Америки

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ПРІОРИТЕТНІ НАПРИМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНКАХ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

2.1 Аналіз економічної діяльності українських підприємств на ринках Північної та Південної Америки

2.2 Пропозиції щодо розвитку економічної діяльності підприємств України на ринках країн Північної та Південної Америки

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми ВКР	До 20.12.2022	20.12.2022
2	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	До 10.02.2022	20.02.2022
3	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	До 28.02.2023	25.04.2023
4	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	До 26.04.2023	24.05.2023
5	Подача готової ВКР на кафедру	До 23.05.2023	08.06.2023
6	Попередній захист ВКР	За графіком (30.05.2023- 10.06.2023)	12.06.2023
7	Захист ВКР	За графіком (13.06.2023- 24.06.2023)	За графіком (19.06.2023- 24.06.2023)

8. Дата видачі завдання «__» _____ 2023 р.

9. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи
_____ Ладиченко К. І. _____
(прізвище, ініціали, підпис)

10. Керівник освітньої програми Лежєцьокова В.Г. _____

11. Завдання прийняв до виконання студент Надєєв О.В. _____

12. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

З огляду на роль США у світовій економіці та політиці, а також на постійно зростаючу вагу країн Південної та Північної Америки на світових ринках продовольчої продукції, тема дослідження є надзвичайно актуальною. Випускна кваліфікаційна робота Надєєва О.В. виконана відповідно до затвердженого плану, однак автором постійно порушувався графік виконання роботи. У 1 розділі автор розкрив динаміку торговельних відносин окремих країн регіону, однак особливості зовнішньоекономічної діяльності на ринках залишились розкриті дуже слабо, зокрема питання доступу до ринків, специфіка тарифного та нетарифного регулювання не розкрито.

У 2 розділі досліджено структуру та динаміку двосторонніх відносин України з країнами регіону та надані пропозиції по їх розширенню, які тим не менш нічим необґрунтовані й є описовими. Прогноз впливу цих пропозицій на двосторонні зовнішньоекономічні відносини відсутній.

В роботі високий рівень запозичень, наукова література опрацьована автором слабо.

В цілому робота виконана на дуже низькому науковому рівні, автор не продемонстрував володіння сучасним дослідницьким інструментарієм, знання методів аналізу зовнішньоторговельної діяльності. Однак мінімальним вимогам до випускних кваліфікаційних робіт спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» робота Надєєва О.В. відповідає.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

(підпис, дата)

13. **Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:**

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Надєєва О. В. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник освітньої програми: Лежецькова В.Г. _____

(підпис)

Завідувач кафедри: Дугінець Г.В. _____

(підпис)

«__» _____ 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Надєєв Олександр Віталійович. Специфіка економічної діяльності на ринках країн Північної та Південної Америки (на матеріалах ГО «Українська асоціація зовнішньої політики, м. Київ).

Випускна кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблемі діяльності на ринках Північної та Південної Америки та визначенні пріоритетних напрямків розвитку економічної діяльності підприємств України на даних ринках. У роботі було охарактеризовано особливості економічної діяльності на ринках Північної Америки, на прикладі трьох країн: США, Канада та Мексика, які є активними учасниками міжнародної торгівлі.

Було охарактеризовано специфіку економічної діяльності та її регулювання на ринках Південної Америки, на прикладі двох країн: Бразилія та Аргентина. Зазначено, що їх економічна діяльність є набагато нижчою, ніж в Північноамериканському регіоні, і часто імпорт переважає експорт, проте не дивлячись на це, існують потенційні інвестори, що готові розвивати перспективні галузі. Проаналізовано економічну діяльність вітчизняної гірничодобувної компанії ТОВ ВКФ «Велта», яка володіє ресурсними активами – родовищами ільменіту. Сформульовані пропозиції та рекомендації щодо розвитку економічної діяльності підприємств України на ринках країн Північної та Південної Америки.

Ключові слова: економіка Північноамериканського регіону, експортна діяльність країни, конкурентоспроможність, міжнародні відносини.

ANNOTATION

Oleksandr Nadiiev. Specifics of economic activity in the markets of North and South America (based on the materials of the Ukrainian Foreign Policy Association, Kyiv).

The final qualification work is devoted to the actual problem of activity in the markets of North and South America and the identification of priority areas for the development of economic activity of Ukrainian enterprises in these markets. The paper characterizes the peculiarities of economic activity in the markets of North America, on the example of three countries: The United States, Canada and Mexico, which are powerful and influential in world foreign trade.

The article characterizes the specifics of economic activity and its regulation in the markets of South America, on the example of two countries: Brazil and Argentina. It is noted that their economic activity is much lower than in the North American region, and often imports exceed exports, but despite this, there are potential investors who are ready to develop promising industries. The economic activities of the domestic mining company Velta Mining and Processing Company LLC, which owns resource assets - ilmenite deposits - are analyzed. Proposals and recommendations for the development of economic activity of Ukrainian enterprises in the markets of North and South America are formulated.

Keywords: the economy of the North American region, export activity of the country, competitiveness, international relations.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦИФІКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКАХ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ	5
1.1. Загальна характеристика та особливості економічної діяльності на ринках Північної Америки	5
1.2. Характеристика специфіки економічної діяльності та її регулювання на ринках Південної Америки	11
Висновки до розділу 1	16
РОЗДІЛ 2. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА РИНКАХ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ	17
2.1 Аналіз економічної діяльності українських підприємств на ринках Північної та Південної Америки	17
2.2 Пропозиції щодо розвитку економічної діяльності підприємств України на ринках країн Північної та Південної Америки	22
Висновки до розділу 2	26
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Актуальність теми. Міжнародні відносини на сучасному етапі розвиваються під впливом деглобалізації, з одного боку, та регіоналізації, з іншого. Останніми роками сформувалася нова система поглядів на присутність одного чи декількох лідерів у світі. Це сталося через появу нових концепцій і тенденцій в міжнародних відносинах. Країни Північної та Південної Америки як і завжди, намагаються впливати на процеси в інших країнах світу та займати місце гегемону в міжнародних відносинах. Один із претендентів на це звання перебуває в Північній Америці, постійно притягуючи увагу, роблячи рішучі кроки і творячи історію – усе як і належить кандидату на звання лідера.

Аналіз рівня розробленості проблеми. Дослідженням питань та висвітленням тенденцій в Північному та Південному регіонах Америки займалися багато національних та іноземних вчених-економістів, практиків, серед яких: Чувпило А. А. [25], О. Бабенко [27], В. М. Гончар [29], Дж. В. Фостер та Дж. Діллон [28], та інші. Не дивлячись на глибоке опрацювання багатьох теоретико-методичних питань, потребують додаткового дослідження специфіки економічної діяльності Північної та Південної Америки та напрямків їх розвитку.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є визначення особливостей економічної діяльності на ринках Північної та Південної Америки та пріоритетних напрямків розвитку економічної діяльності підприємств України на даних ринках.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких дослідницьких завдань:

- охарактеризувати особливості економічної діяльності на ринках Північної Америки;
- охарактеризувати специфіку економічної діяльності та її регулювання на ринках Південної Америки;
- проаналізувати економічну діяльність українських підприємств на ринках Північної та Південної Америки;

– сформулювати пропозиції щодо розвитку економічної діяльності підприємств України на ринках країн Північної та Південної Америки.

Об’єктом дослідження виступає процес міжнародної економічної діяльності.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти економічної діяльності на ринках країн Північної та Південної Америки.

Методи дослідження При написанні випускної кваліфікаційної роботи використано методи логічного узагальнення, аналізу, синтезу для дослідження теоретичних основ управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності національної економіки, порівняння, групування, аналізу, табличний – для дослідження динаміки зміни зовнішньоторговельних показників.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, основної частини (двох розділів, кожний з яких містить по 2 параграфи). В кінці роботи висновки, додатки та список використаних джерел, що налічує 30 найменувань. Повний обсяг роботи становить 34 сторінки, з них 30 сторінок основного тексту. Робота включає 12 рисунків та 1 таблиця.

РОЗДІЛ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦИФІКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКАХ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

1.1. Загальна характеристика та особливості економічної діяльності на ринках Північної Америки

Унаслідок фундаментальних геополітичних зрушень з'явилися умови для створення нової системи міжнародних відносин. Водночас однією з найважливіших особливостей розвитку міжнародних відносин є те, що відбувся зсув основних викликів і загроз з глобального на регіональний і субрегіональний рівні. Тому одночасно з розмахом глобалізаційних процесів не слід забувати про важливість вивчення проблеми на макрорівні.

Країни Північної Америки з кожним роком стають більш міцними, завдяки впливу на світову зовнішню торгівлю. Сполучені Штати є одними з найголовніших світових імпортерів, після яких йдуть Канада та Мексика – основні світові країни-експортери газу.

Економіки цих країн є надпотужним, навіть у разі різкого зростання чи спадання обсягів продажу та закупівлі вплив на світову торгівлю буде катастрофічним. Один із прикладів – підняття митних тарифів на сталь у США, через які обвалився світовий ринок сталі в 2018 році. Тому сьогодні є досить актуальним дослідження економічної діяльності країн Північної Америки.

Напруженість торгових відносин між країнами Північної Америки, яка почалася в 2018 році, не тільки зберігається, а й зростає. Звичайно, що ця напруженість та коливання цін на товарних ринках, негативно вплинули на зростання торгівлі, у результаті чого, усі прогнозовані темпи зростання виявилися значно нижчими за темпи зростання валового внутрішнього продукту.

Розглядаючи США, як лідера світового ринку, то зараз важко переоцінити їх роль у сучасній міжнародній торгівлі. Пандемія ковід-19 суттєво вплинула на експорт та імпорт США: у 2020 році вони суттєво скоротилися, а у 2021 році

відновилися. Номінальний експорт товарів і послуг США (на основі платіжного балансу) був відносно стабільним на рівні 2,5 трлн дол США у 2018 та 2019 рр, а потім різко впав на 15% до 2,2 трлн дол США у 2020 р. через пандемію. У 2021 р. вони зросли на 18% до рекордних 2,56 трильйона дол. США, а у 2022 р. - на 20% (з початку року до червня порівняно з аналогічним періодом 2021 р.). Номінальний імпорт товарів і послуг США також був відносно стабільним на рівні 3,1 трлн дол США у 2018 і 2019 рр, а потім знизився на 9% у 2020 р. У 2021 р. він зріс на 21% до рекордних 3,4 трильйона дол США (на 9,0% порівняно з допандемічним піком у 2018 р). Імпорт у 2022 р. зріс на 23% (з початку року до червня порівняно з аналогічним періодом 2021 р.) [5]. Частки світового експорту країн, в тому числі США ми можемо побачити на рис.1.1.

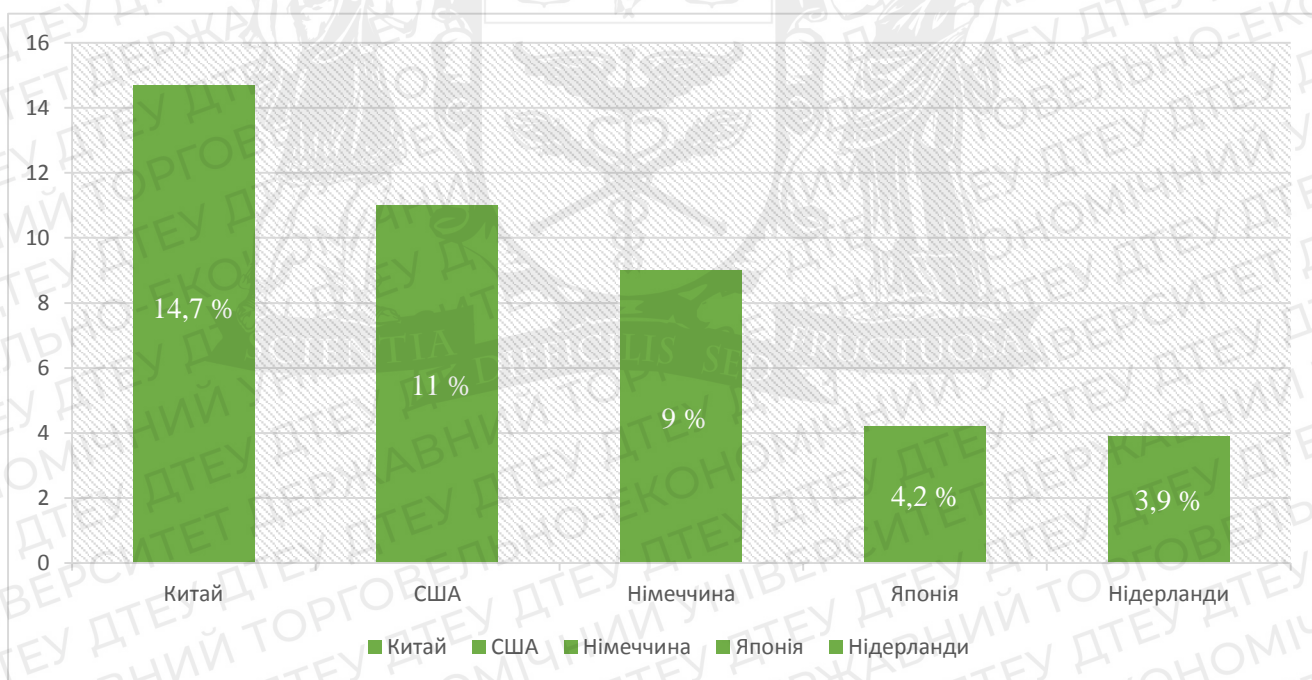

Рис. 1.1. Питома вага країн у світовому експорті, у %, 2022 р.

Джерело: складено автором на основі [5,6,7,14]

Протягом аналізованого періоду дефіцит торгівлі товарами та послугами США зі світом дещо зменшився з 579 млрд дол США у 2018 р. (2,8% ВВП) до 560 млрд дол США у 2019 р. (2,6% ВВП), після чого збільшився у 2020 р. до 654 млрд дол США (3,1% ВВП) та у 2021 р. до рекордного рівня у 845 млрд дол США (3,7%

ВВП). До травня 2022 р. дефіцит торгівлі товарами та послугами був на 33% більшим, ніж за аналогічний період 2021 р. (рис.1.2)

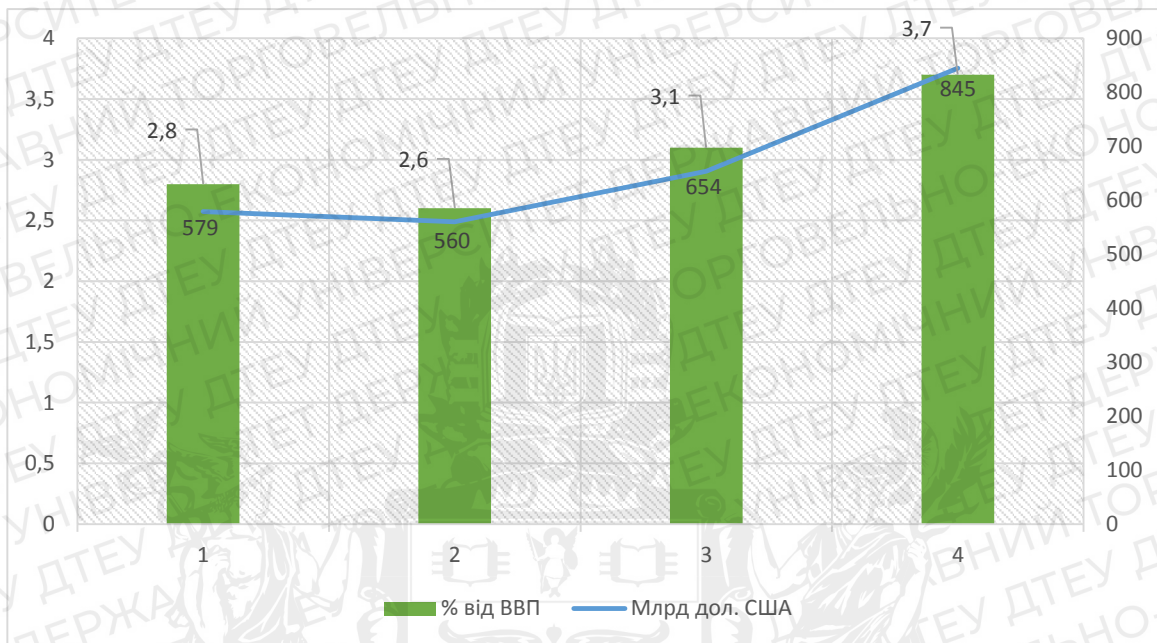

Рис. 1.2 Динаміка дефіциту торгівлі товарами та послугами США зі світом, у % від ВВП, млрд дол США

Джерело: складено автором на основі [5]

Хоча торгівля товарами загалом відновилася у 2021 р., вузькі місця в постачанні сповільнили відновлення як імпорту, так і експорту таких товарів, як автомобільна продукція та засоби виробництва, які є основою глобальних ланцюгів доданої вартості, що були порушені через виклики, пов'язані з пандемією.

Водночас хвилі інфікування ковід-19 негативно вплинули на відновлення транскордонної торгівлі послугами. Хоча торгівля послугами, які менше залежать від особистого контакту, відновлювалася за моделлю, подібною до торгівлі товарами, інші види послуг, зокрема туристичні та транспортні, продовжують страждати від стійкості вірусу. Різке скорочення торгівлі туристичними послугами стало помітним гальмом для торговельного балансу США у 2021 р. Експорт цих послуг у вигляді іноземних туристів, студентів та ділових мандрівників, як правило, є вагомим внеском у профіцит торговельного балансу США у сфері послуг.

Важливо зазначити, що інфляція також відіграла певну роль у цих показниках торгівлі, оскільки зростання витрат сприяло збільшенню номінальної вартості торгівлі. У 2022 р. структура споживання знову змістилася в бік послуг від товарів, оскільки споживачі почали повертатися до покупок у таких сферах, як дозвілля та харчування, але частка споживчих витрат на товари залишається підвищеною порівняно з допандемічним періодом.

Основним торговельним партнером США є Китай, на який припадає близько 18% обсягу імпорту країни. На другому місці - Мексика з часткою 13,2% імпорту. На третьому - Канада з часткою 12,5% імпорту [8]. Аналітики зазначають, що ці три країни ведуть загальний обсяг торгівлі на 1,9 трильйона дол США, що становить близько 41% всієї торгівлі товарами над ринком [5]. Ось так виглядає список усіх торгових партнерів США у 2021 р. в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Основні торговельні партнери США в 2021 р.

№	Країни-партнери	Імпорт товарів (млрд дол США)	Експорт товарів (млрд дол США)	Загальний обсяг торгівлі
1	Канада	357, 2	307, 6	664, 8
2	Мексика	384, 7	276, 5	661, 2
3	Китай	506, 4	151, 1	657, 5
4	Японія	135, 1	75, 0	210, 1
5	Німеччина	135, 2	65, 2	200, 4
6	Північна Корея	95, 0	65, 8	160, 8
7	Великобританія	56, 4	61, 5	117, 9
8	Тайвань	77, 1	36, 9	114
9	Індія	73, 3	40, 1	113, 4
10	Китай	101, 9	10, 9	112, 8
Всього		2850	1760	4610

Джерело: взято автором з джерела [5]

Говорячи про основних торговельних партнерів США, які знаходяться в Північноамериканському регіоні, розглянемо детальніше такі країни, як Канада та Мексика.

Сукупний експорт з Канади склав 594 млрд доларів США в 2022 році. У вартісному вираженні збільшення поставок товарів з Канади порівняно з 2021

роком склало 18,5%. Експорт товарів зріс на 93 млрд доларів (у 2021 з Канади було поставлено товарів на суму 501 млрд доларів). Зміна експорту Канади в міжнародній торгівлі в період 2018-2022 років, можемо побачити на рис. 1.4.

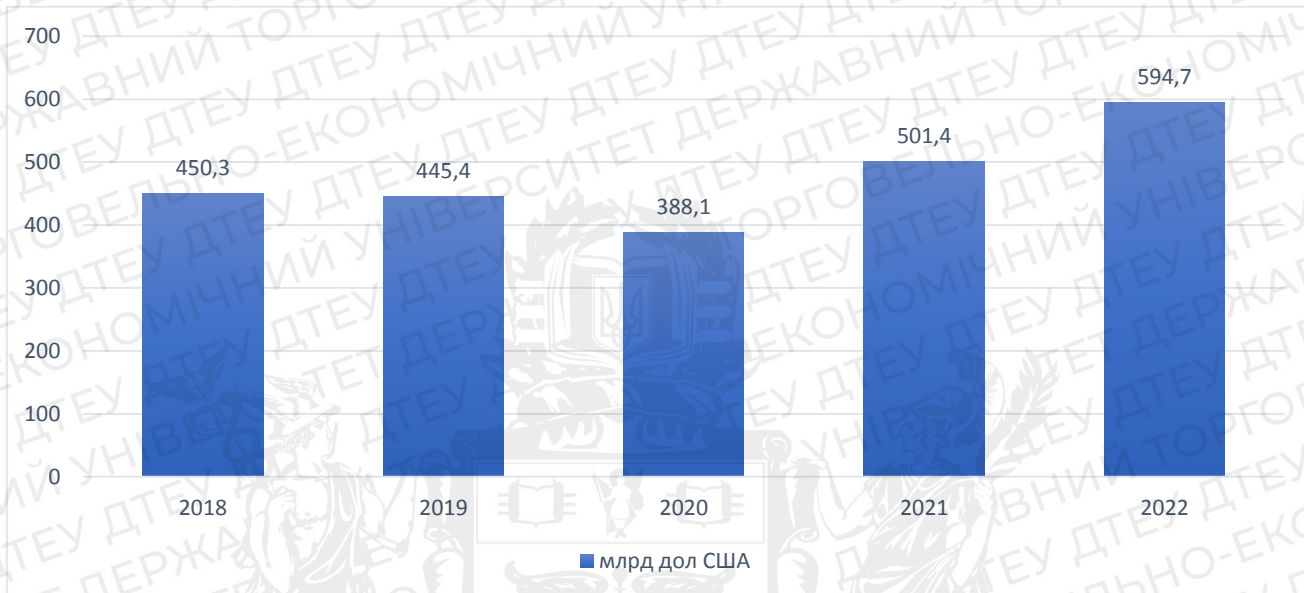

Рис. 1.3. Динаміка експорту Канади в період 2018-2022 рр., млрд. дол. США

Джерело: складено автором на основі [25]

Як ми бачимо з рисунку, за 5 років (2018-2022) Канада успішно нарощує свій експорт. Основні партнери Канади є: США, Китай, Велика Британія, Японія, Мексика та інші країни (рис. 1.5.)

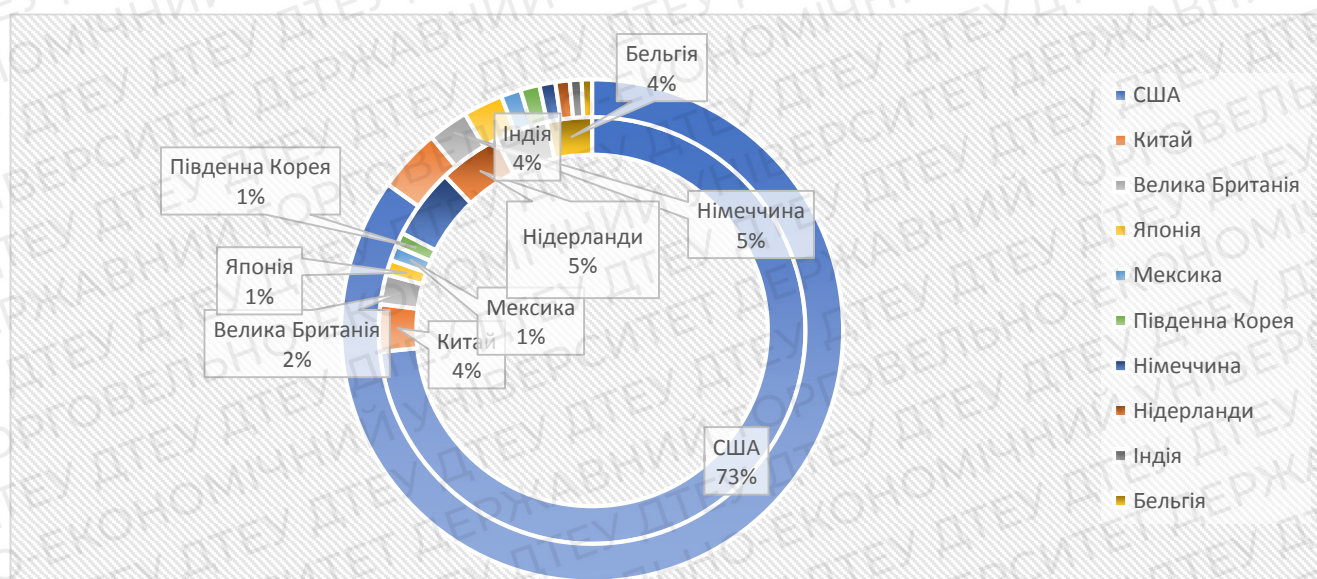

Рис. 1.4. Основні торговельні партнери Канади з відсотковою часткою в 2022 році

Джерело: складено автором на основі [18]

Таким чином, можемо зробити висновок, що Канада має різносторонні торговельні відносини та успішно проводить свою зовнішню політику. Серед товарів, які експортує Канада до країн-партнерів є : нафта та нафтопродукти, легкові автомобілі та транспортні засоби, гази нафтові та вуглеводні газоподібні, золото оброблене або напівоброблене, мінеральні добрива та ін.

Що стосується сусідньої країни США – Мексики, то проведемо аналіз зовнішньої діяльності даної країни. Сукупний експорт з Мексики склав 578 млрд доларів у 2022 році. У вартісному вираженні збільшення поставок товарів з Мексики порівняно 2021 роком склало 16,9%. Експорт товарів зріс на 83 млрд доларів (у 2021 з Мексики було поставлено товарів на суму 494 млрд доларів). Зміна експорту Мексики в міжнародній торгівлі протягом 2018-2022 років представлено на рис. 1.6.

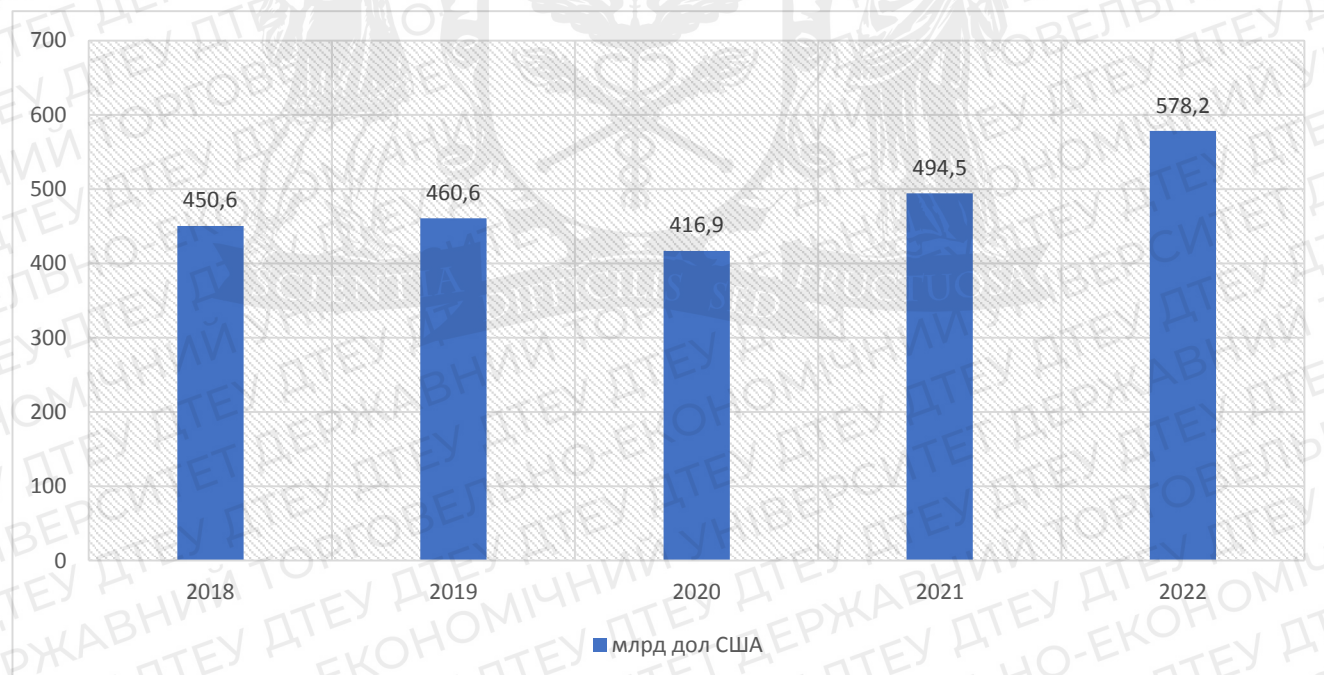

Рис. 1.5. Динаміка експорту Мексики в період 2018-2022 рр., млрд. дол. США

Джерело: складено на основі [19]

Тож, бачимо загальну тенденцію в усіх аналізованих країнах Північноамериканського регіону – позитивна тенденцію до розвитку, проте усі постраждали під час пандемії коронавірусу. Мексика так само має достатньо велику кількість торговельних партнерів, серед яких США, Китай, Південна Корея,

Німеччина, Японія, країни Азії та інші. Серед товарів, що експортує Мексика можна виділити такі: нафта та нафтопродукти, інтегральні, електронні схеми, телефонні апарати, обчислювальні машини, легкові автомобілі, електрична апаратура та ін.

Таким чином, проаналізовані вище країни Північноамериканського регіону є достатньо сильними та впливовими, особливо коли йдеться мова про США. Звісно, що Канада та Мексика дуже залежні від США, проте вони мають певні переваги та на жаль, недоліки.

1.2. Характеристика специфіки економічної діяльності та її регулювання на ринках Південної Америки

Латинська Америка сьогодні є важливим регіоном світового розвитку, що охоплює 33 країни з населенням в 630млн. осіб (9% від населення земної кулі), 16% території її суші, спільним ВВП більш ніж 6 трлн. дол. США, що складає 8,6% від світового рівня. На долю континенту припадає 20% світових природних ресурсів. Регіон володіє значним економічним, людським, науково-технічним, інтелектуальним потенціалом, унікальною культурою та історією [9].

Це регіон, де інтенсивно проходять процеси пошуку найбільш ефективної моделі соціально-політичного та економічного розвитку. Такі країни регіону, як Бразилія та Аргентина, грають важливу роль не тільки в регіональній системі міжнародних відносин, але й впливають на світову політику, оскільки є членами G20. Бажання поглиблювати та розширювати інтеграційні процеси призвели до створення цілого ряду інтеграційних структур та різку активізацію МЕРКОСУР. Локомотивами процесів латиноамериканської інтеграції виступали Бразилія та Аргентина, які прагнули об'єднати в рамках МЕРКОСУР усі країни континенту. В цей період створюється цілий ряд нових інтеграційних структур: АЛБА, СЕЛАК, УНАСУР, Тихоокеанський альянс. Через розвиток інтеграційних процесів країни континенту прагнули долучитись до процесів глобалізації світової економіки та зайняти свою нішу у світовому господарстві.

Зовнішня торгівля країн Південної Америки розвивалася нерівномірно, імпорт, як правило, переважав експорт і більшість країн зводили торговельний баланс з дефіцитом. Зрозуміло, що країни ЛА відрізняються як за обсягом зовнішньої торгівлі, так і за її динамікою. Розглянемо зовнішню політику основних, передових країн даного регіону- Бразилії та Аргентини.

Сукупний експорт з Бразилії склав 334 млрд доларів у 2022 році. У вартісному вираженні збільшення поставок товарів з Бразилії порівняно з 2021 роком склало 19,1% (рис.1.8.). Експорт товарів зріс на 53 млрд доларів (у 2021 з Бразилія було поставлено товарів на суму 280 млрд доларів) [17].

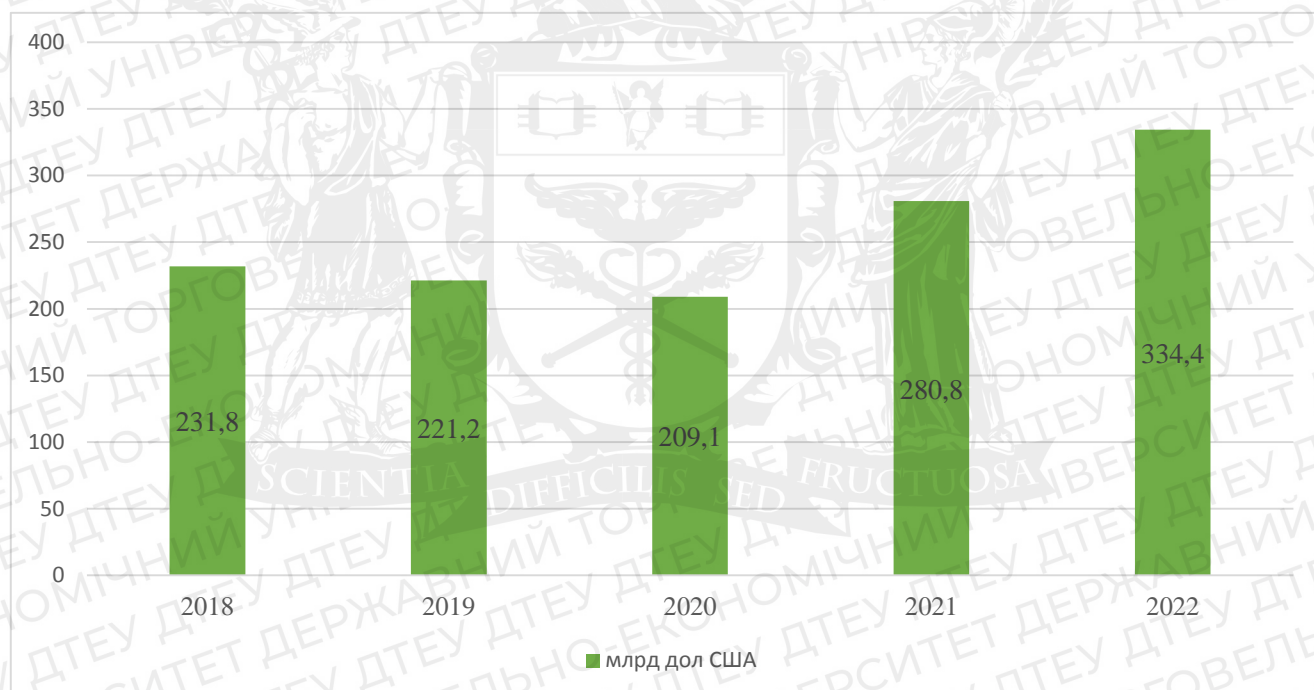

Рис. 1.8. Динаміка експорту Мексики в період 2018-2022 рр., млрд. дол. США

Джерело: складено на основі [19]

Звичайно, що показники експорту по рокам не такі значні, як в країн Північної Америки, проте, вони є досить стабільні (окрім років світової пандемії) та, навіть, мають тенденції зростання.

Серед торговельних партнерів Бразилії можна виділити: Китай, США, Аргентина, Німеччина, Індія, рф, Південна Корея та інші, які зображені на рис. 1.9. з відсотковою часткою.

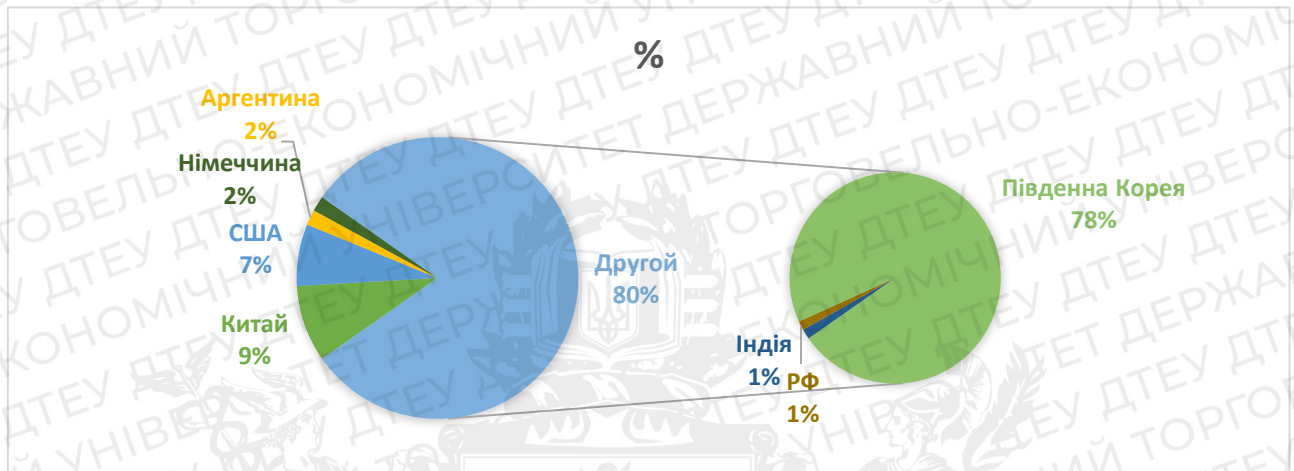

Рис. 1.9. Основні торговельні партнери Бразилії з % часткою в 2022 році

Джерело: складено автором на основі [19]

Серед товарів, що експортує Бразилія є: соєві боби, нафта та нафтопродукти, руди та концентрати залізні, кукурудза, цукор тростинний або буряковий, м'ясо великої рогатої худоби, макуха, кава та інше.

Що стосується імпорту, то сукупний імпорт до Бразилії склав 292 млрд доларів у 2022 році. У вартісному вираженні збільшення поставок товарів до Бразилії порівняно 2021 роком становило 24%. Імпорт товарів зріс на 57 млрд доларів (у 2021 до Бразилії було завезено товарів на суму 234 млрд доларів).

Аналізуючи Аргентину, варто зазначити, що географічна різноманітність і багатство природних ресурсів створюють сприятливі умови для розвитку господарства. Вона першою з латиноамериканських країн створила сучасну потужну індустріальну базу. Обробна промисловість займає важливе місце в господарстві країни, забезпечуючи 20% ВВП. В обробній промисловості домінує важка промисловість; однак традиційні галузі легкої і особливо харчової промисловості займають як і раніше важливе місце і мають експортне значення. Біля 2/3 промислової продукції виготовляється в районі Буенос-Айреса, тут зосереджені підприємства нафтопереробної, металобробної, харчової промисловості, а також виробництво тканин, електротехнічного і електронного

обладнання, транспортного обладнання, цементу, шин, хімічні і фармацевтичні підприємства [12].

Сукупний експорт з Аргентина склав 77 млрд доларів у 2022 році. У вартісному вираженні збільшення поставок товарів з Аргентина порівняно 2021 роком склало 41%. Експорт товарів зріс на 23 млрд доларів (у 2021 з Аргентини було поставлено товарів на суму 54 млрд доларів) (рис. 1.10).

Основними напрямками експорту товарів з Аргентини в 2022 році були: Бразилія, Китай, США, Парагвай, Німеччина, Таїланд, Мексика та інші країни, які отримували переважно злаки, залишки та відходи від харчової промисловості, корм для тварин, жири та масла, засоби наземного транспорту, паливо мінеральне, нафту та продукти з неї та інше (рис. 1.11.).

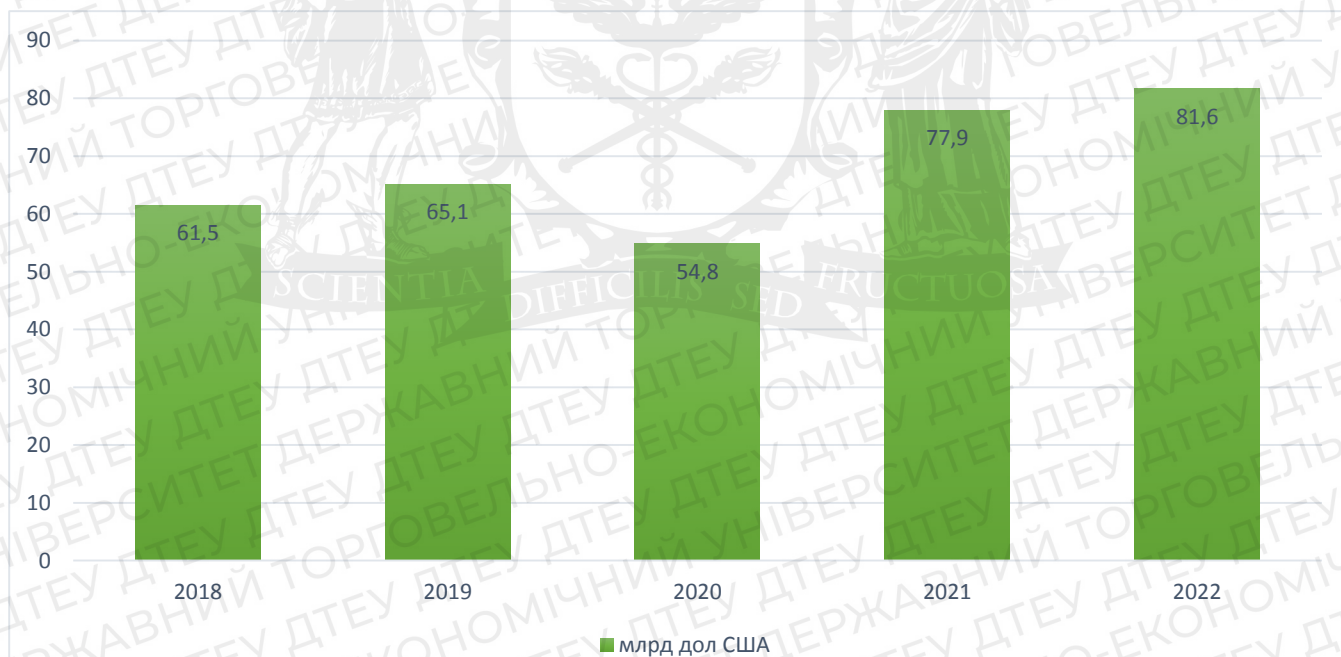

Рис. 1.10. Динаміка експорту Аргентини в період 2018-2022 рр., млрд. дол. США

Джерело: складено автором на основі [16]

Аналізуючи динаміку експорту Аргентини не тільки за період 5 років (2018-2022), а й за роки раніше, є певна тенденція до зниження експорту та підвищення імпорту. Це говорить про те, що країна перестала виробляти достатньо товарів для

експорту і все більше набирає обертів імпорту. Звичайно, що за досліджуваний період (2018-2022) суттєвий вплив на розвиток експорту був від світової пандемії, говорячи за роки раніше – це могли бути як економічні, так і політичні фактори впливу.

Важливим напрямком у зовнішній політиці країни є співпраця з міжнародними організаціями. Аргентина активно працює в Організації Американських держав, Латинській економічній системі, Латиноамериканській асоціації інтеграції, в групі «Ріо». Аргентина надає важливе значення збереженню центральної ролі ООН в міжнародних справах, розглядаючи її як «унікальну площадку для узгодження спільних критеріїв», особливо необхідну для захисту інтересів середніх та малих країн. Буенос-Айрес дотримується прагматичного курсу, намагаючись в сьогоденній складній міжнародній ситуації не завдати шкоди універсальним багатостороннім механізмам ООН, які склалися раніше. Аргентинці акцентують увагу на пріоритетності збільшення якісних показників та рівня прозорості роботи її лікуючих органів, насамперед, Ради Безпеки.

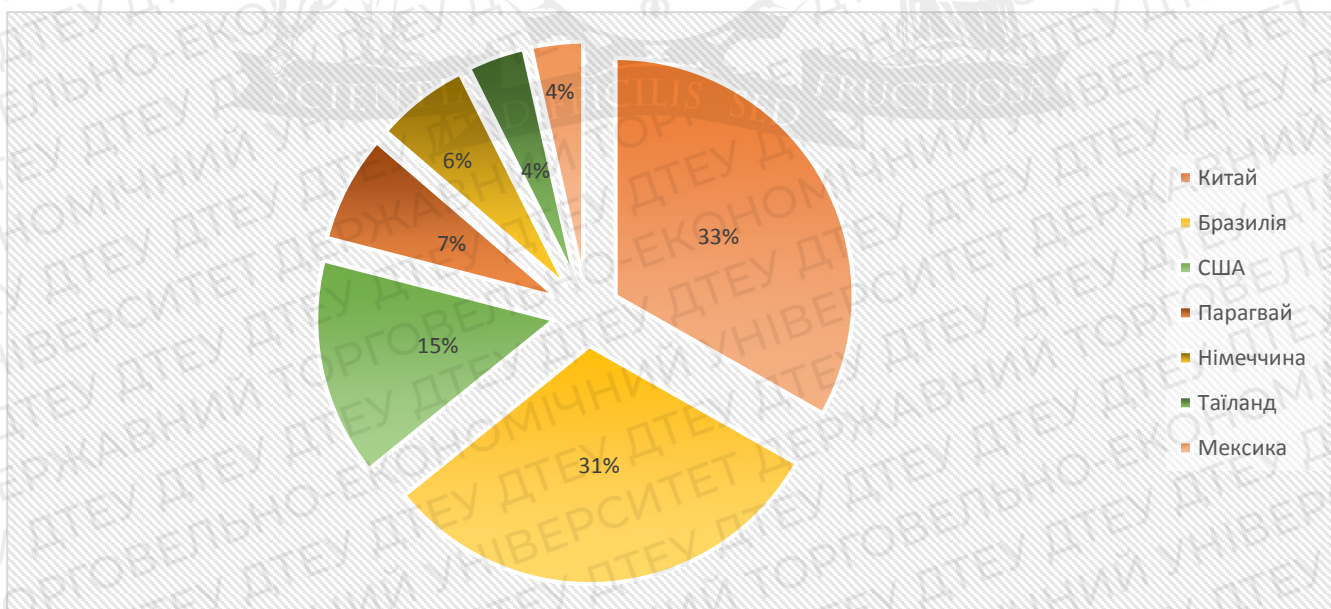

Рис. 1.11. Основні торговельні партнери Бразилії з % часткою в 2022 році

Джерело: складено автором на основі [17]

З рисунку стає зрозумілим, що швидкими темпами йде розвиток торговельних відносин: якщо порівняти з 90-рр. Минулого століття, то експорт Аргентини навіть в той же Китай зріс більш ніж у 20 раз, у Китай спрямовується 30% аргентинського

експорту й більш 8% імпорту. При цьому Аргентина має позитивне сальдо. Аргентина визнала ринковий статус китайської економіки. Це створило умови для зростання китайських інвестицій в економіку країни. Пекін заявив про наміри інвестувати в аргентинську економіку більше 10 млрд. дол. США. В Аргентині діє більш 3 тисяч супермаркетів та магазинів, які належать до китайського капіталу. Необхідно відмітити й аргентинські інвестування до китайської економіки.

Висновки до розділу 1

Таким чином, провівши аналіз країн Північної та Південної Америки, ми дійшли висновку, що дані країни мають як спільне, так і кардинально відмінне.

Говорячи про Північноамериканський регіон, маємо зауважити, що з давнини там знаходяться сильні та потужні країни, особливо, коли мова йде про США, лідера в світовій економіці та того, хто встановлює певні «правила гри». Нині, від цієї країни залежні майже усі, особливо їх сусіди – Канада та Мексика. Дані країни мають хорошу тенденції зросту, навіть поборолі кризові явища через світову коронавірусну пандемію, проте самостійно розвиватися вони не можуть, тому часто залежні від Сполучених Штатів. Це проявляється в економічному та політичному аспекті.

Якщо говорити про аналіз Латинської Америки, то варто зазначити, що досліджувані країни за рівнем розвитку набагато нижчі, ніж в Північноамериканському регіоні. Не дивлячись на це, вони намагаються виготовляти товари та послуги на експорт, проте іноді імпорт переважає його. Торговельні партнери налаштовані на плідну та довготривалу співпрацю, тому інвестують та розвивають галузі.

Обидва регіони є достатньо багатими на корисні копалини, мають добре розвинену логістичну систему, кваліфіковані кадри та великий потенціал до розвитку.

РОЗДІЛ 2

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА РИНКАХ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

2.1 Аналіз економічної діяльності українських підприємств на ринках Північної та Південної Америки

Варто зазначити, що Україна співпрацює з усіма аналізованими вище країнами, експортуючи та імпортуючи товари та послуги. На першому місці торговельним партнером є США. Двостороння торгівля між Україною та США протягом останніх років характеризувалась стійкою тенденцією до зростання. Однак, в 2020 році світова економічна криза, спричинена пандемією COVID-19, негативно вплинула на позитивну динаміку розвитку двостороннього товарообігу. Так, загальний обсяг торгівлі між Україною та США зріс на 24% у порівнянні з 2020 р. і склав \$7,64 млрд. Експорт зріс на 46,7% до \$3,522 млрд., імпорт зріс на 9,5% до \$4,114 млрд. Обсяг двосторонньої торгівлі товарами між Україною та США минулого року зріс на 22,3% і склав \$4,9 млрд. Експорт зріс на 64,9% до \$1,6 млрд., імпорт зріс на 8,6% до \$3,3 млрд [22].

Мексика є другим найважливішим торговим партнером України серед країн Північноамериканського регіону. Про вагомість Мексики для України в комерційному сенсі дуже добре свідчить той факт, що за останні 7 років Мексика посідає друге місце в Західній півкулі після США за обсягами експорту з України.

У 2022 р. товарообіг між Україною та Мексикою становив 291,3 млн. дол США (український експорт - 69,5 млн. дол США; мексиканський імпорт - 221,8 млн. дол. США) [21]. Основними товарами, які Україна продає Мексиці, є металургійна продукція, добрива та крупи, тоді як основний імпорт з Мексики в Україну складається з автомобілів, алкогольних та безалкогольних напоїв. Найперспективнішими напрямками двосторонньої співпраці є енергетика, аерокосмічна промисловість та сільське господарство. На українському ринку

присутні дві відомі мексиканські компанії «BIMBO» та «GRUMA», які інвестували в агропродовольчий сектор української економіки.

Що стосується Канади, У 2022 р. обсяг двосторонньої торгівлі товарами та послугами між Україною та Канадою склав \$367,2 млн та зменшився на 34,9%. Експорт становив \$194,2 млн та зменшився на 30,9%, імпорт зменшився на 38,8% до \$172,9 млн. Сальдо торгівлі товарами та послугами позитивне для України та складає \$21,3млн. За 2022 р. торгівля товарами між Україною та Канадою зменшилася на 35,3% та склав \$272,3 млн. Експорт українських товарів зменшився на 34% до \$105,7 млн., імпорт канадських товарів – на 36,1% та склав \$166,6 млн. Негативне сальдо – \$60,8 млн. У структурі експорту українських товарів до Канади переважали поставки чорних металів (34,7%); жирів та олій (14,3%); транспортних засобів (7,9%); міді (6,2%) [20].

Двостороння торгівля між Україною та США останні роки характеризувалась стійкою тенденцією до зростання. Однак, в 2020 році світова економічна криза, спричинена пандемією COVID-19, негативно вплинула на позитивну динаміку розвитку двостороннього товарообігу. Результати 2021 року засвідчили відновлення зростання обсягів двосторонньої торгівлі між Україною та Сполученими Штатами.

За даними Державної служби статистики України, за обсягами зовнішньоторговельного обороту України з країнами світу за 2021 рік США посідають 8-ме місце серед наших партнерів. Так, загальний обсяг торгівлі між Україною та США зріс на 24% у порівнянні з 2020 р. і склав \$7,64 млрд. Експорт зріс на 46,7% до \$3,522 млрд., імпорт зріс на 9,5% до \$4,114 млрд [6].

Обсяг двосторонньої торгівлі товарами між Україною та США минулого року зріс на 22,3% і склав \$4,9 млрд. Експорт зріс на 64,9% до \$1,6 млрд., імпорт зріс на 8,6% до \$3,3 млрд [23].

У загальній структурі експорту та імпорту українських товарів до та з США у 2022 р. переважали поставки чорних металів та виробів з них, жири та олії,

електричні машини, засоби наземного транспорту, мінеральні палива, реактори ядерних котлів та машин (рис. 2.1).

За січень-березень 2022 р. обсяг двосторонньої торгівлі товарами між Україною та США зменшився на 5,8% і склав \$1066,3 млн. Експорт зменшився на 8,7% до \$303,9 млн., імпорт – на 4,7% до \$762,4 млн. Сальдо торгівлі товарами негативне для України та складає \$458,6 млн. Причини таких показників об’єктивні – в Україні почалося повномасштабне вторгнення.

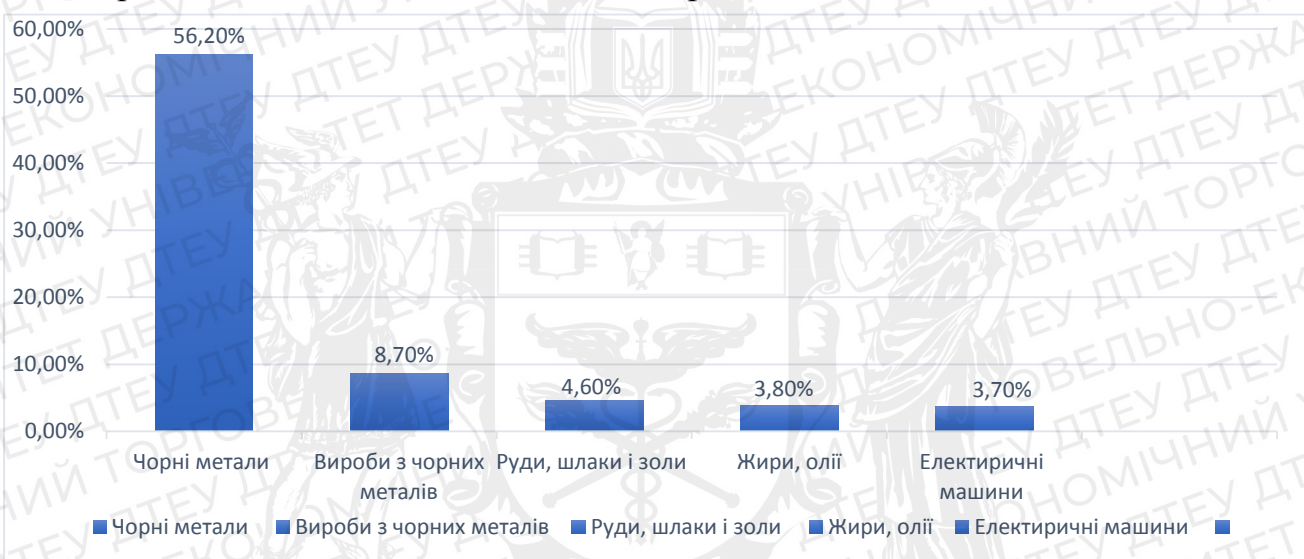

Рис. 2.1. Загальна структура експорту українських товарів до США в 2022 р.

Джерело: складено автором на основі [23]

Розглянемо загальну структуру імпорту українських товарів до США (рис. 2.2.)

Рис. 2.2. Загальна структура імпорту товарів з США до України, 2022 р.

Джерело: складено автором на основі [23]

Так як регіон Північної Америки для України розкритий не до кінця, вважаємо, що найбільш перспективними напрямками для українських експортерів є поставки в США хімічної продукції, продуктів харчування, товарів народного вжитку та легкої промисловості, продукції машинобудівної галузі, а також надання транспортних, телекомунікаційних та ІТ-послуг.

За даними НБУ станом на 31.12.2021 в економіку України залучено \$920,6 млн. інвестицій зі США, що становить 2,1% від загального обсягу інвестицій в Україну [13].

Розглянемо українське підприємство, яке оперує як на внутрішньому, так і на американському ринках, та проведемо аналіз його діяльності.

ТОВ ВКФ «Велта» - гірничодобувна компанія, яка володіє двома ресурсними активами — Бирзулівським та Лікарівським родовищами ільменіту (титанові руди) в Новомиргородському районі Кіровоградської області України.

«Велта» займає 2 % світового ринку поставок ільменіту та 35 % видобутку на українському ринку, є постачальником близько 10 % об'єму найбільшого в світі американського споживача титанової сировини — компанії Chermours (DuPont) [2].

З погляду горизонтального розвитку компанія планує запуск Лікарівського родовища-супутника. Вертикальну інтеграцію «Велта» здійснює через інновації. У 2017 році компанія заснувала науково-дослідницький центр Velta RD Titan, метою якого була розробка нового методу переробки титанової сировини. У 2019 році Velta RD Titan подала свої перші патентні заявки з революційним методом отримання титану в патентні бюро США та України.

За даними офіційного сайту «Велта», компанія провадить свою діяльність вже 10 років, займає 2% світового ринку титанової сировини, 90% сировини експортується по всьому світу (ключовими клієнтами є Chermous (DuPont), Precheza, Traxys), надано більше 650 робочих місць, в наявності 2 локальних патенти на метод виробництва доступного титану та більше 3 мільйонів дол. США інвестицій в науково-дослідні роботи за останні 3 роки [4].

Компанія є одним з небагатьох приватних виробників титанової сировини в Європі. Вигідне географічне розташування, а також доступ до сучасних транспортних та складських приміщень дозволяють компанії доставляти мати потужну логістичну систему.

«Велта» є експортно-орієнтованою компанією, тому транспортна логістика розроблена з урахуванням потреб кожного клієнта. Компанія розташована у центральному регіоні України та має прямий залізничний доступ до сучасних об'єктів морського порту. При перевезенні продукції морським транспортом було розроблено підхід до складування та зберігання сировини в порту, який дозволяє уникати надмірної вологи та небажаних домішок у вантажі.

Анатолій Амелін, інвестиційний директор компанії «Велта» повідомив, що США включили титан до переліку критичних матеріалів і мають намір зменшити свою залежність від Китаю в цьому продукті. Україна наразі посідає 4 місце у світі за запасами ільменітових (титанових) руд. Топ-менеджер «Велти» прогнозує зростання світового виробництва діоксиду титану, а також прибутковості титанових проектів. Анатолій Амелін вважає, що основною причиною зростання є більш активне використання 3D-друку, який скорочує час виробництва і підвищує якість продукції [26].

«Ми плануємо побудувати гірничодобувний комплекс в Україні після війни, а в цьому році плануємо почати будівництво заводу в США з виробництва металевого порошку титану», - сказав Амелін. На цей проект планується залучити фінансування в розмірі \$35 млн і більше \$15 млн на рік протягом наступних 5 років. Основними ринками збуту продукції будуть США та Європа.

Серед переваг економічної діяльності компанії на американському ринку, можна виділити:

- монопольні переваги, які проявляються у формі привілейованого доступу до ринків через володіння обмеженими природними ресурсами, патентами, торговельними марками;

- технологічні переваги, які з'являються в процесі активної інноваційної діяльності;
- переваги, пов'язані з розміром підприємства (ефект масштабу).

На сьогодні проблем дискримінаційного характеру в інвестиційній та торговельній сферах, з якими б стикались українські підприємства у США, немає. Проте, залишаються питання застосування з боку США до України антидемпінгових та компенсаційних захисних заходів, запроваджених на імпорт деяких видів продукції металургійної та хімічної промисловості походженням з України. В США чинні антидемпінгові обмеження щодо семи видів української продукції (карбамід – 68,26%, нітрат амонію – 156,29%, феросилікомарганець – 163%, сталева арматура – 41,69%, прутки – 116,37%, гарячекатаний прокат – 90,33%, обрізний вуглецевий прокат – 237,91%). Демпінгова маржа для українських підприємств була розрахована ще за часів невизнання ринкового статусу економіки України, тому її розміри є безпідставно великими і по суті заборонними. Згідно з чинним законодавством США перегляд антидемпінгових заходів з метою перерахунку розміру демпінгової маржі можливий лише за умови наявності поставок до США за період дії антидемпінгових обмежень. Однак, зважаючи на високі первісні розрахунки антидемпінгових мит, українські підприємства фактично позбавлені можливості здійснювати поставки власної продукції на американський ринок і в результаті не мають права порушувати проміжний перегляд чинних антидемпінгових обмежень.

2.2 Пропозиції щодо розвитку економічної діяльності підприємств України на ринках країн Північної та Південної Америки

Вважаємо, що в Україні потрібно впровадити реформу зовнішньоекономічної діяльності, насамперед, промислових підприємств, які є одним із істотних напрямів перебудови господарського життя країни. Вона буде визначатися децентралізацією зовнішньоекономічної діяльності і поступовою

відмовою держави від монополії на зовнішню торгівлю. Підприємства одержують право самостійного виходу на зовнішній ринок. На їх рівні починає зосереджуватися увесь спектр питань, пов'язаних із експортно-імпоротною діяльністю, включаючи проектування експортних товарів, їх виробництво, збут і сервіс. Закріплюються економічні, матеріальні та правові умови для посилення зацікавленості підприємств в експортній діяльності і підвищення її ефективності.

Разом з тим, на сучасному етапі зовнішньоекономічна діяльність українських підприємств потребує вдосконалення. Цьому, насамперед, повинна сприяти виважена державна політика у зовнішньоекономічній сфері. Вона має бути націленою на:

- перепрофілювання підприємств, які в основному працюють на сировині і комплектуючих, що ввозяться із-за кордону, поставки яких є ненадійними й економічно невиправданими;
- випуск нової конкурентоспроможної продукції шляхом надання певних знижок при її експорті;
- зменшення ввезення низькоякісної, шкідливої продукції з закордону шляхом встановлення високого імпортного мита, та застосуванням інших нетарифних бар'єрів [10, с. 59].

У перспективі національні промислові підприємства повинні орієнтуватись у своїй зовнішньоекономічній діяльності на збільшення питомої ваги в експорті готових виробів, значне скорочення поставок сировини, палива, екологічно несприятливих продуктів. Особливе значення для розвитку зовнішньоекономічних зв'язків повинно мати нарощування експортного потенціалу за рахунок конверсії оборонних галузей промисловості, розвитку форм виробничого співробітництва із зарубіжними партнерами, створення умов для переливу міжнародного капіталу та робочої сили. Достатня кількість дешевої кваліфікованої робочої сили дає змогу створити навіть нові галузі господарства, виробництво електронного та лазерного обладнання, що мало б відчутно збільшити експорт наших підприємств [15].

Національним підприємствам в першу чергу необхідно провести детальний аналіз економіки тієї країни, на яку вони планують виходити. Також необхідно взяти до уваги існування безлічі обмежень і перешкод у міжнародній торгівлі як у країні, на ринок якої воно збирається вийти, так і у своїй власній. До таких обмежень належать: митні тарифи (фіскальні та протекціоністські), валютний контроль з боку держави, ряд нетарифних бар'єрів (системи національних стандартів безпеки, якості тощо).

Вивчення економічного середовища передбачає аналіз економіки кожної з країн на предмет її привабливості як експортного ринку. Для цього необхідно провести оцінку економік за двома характеристиками. Перша з них - структура господарства, яка визначає потребу країни в товарах і послугах, рівень зайнятості і доходів населення тощо. Друга характеристика - характер розподілу доходів у країні. Отримати уявлення про політико-правове середовище можна в результаті аналізу чотирьох основних факторів: ставлення у країні до закупівель з-за кордону; політичної стабільності; валютних обмежень; державної машини (ступеня допомоги або протидії іноземним підприємствам з боку держави, що їх приймає) [10, с. 26].

Зростаючий інтерес до якості, викликаний посиленням конкурентної боротьби на світовому ринку, ставить цілком конкретне завдання перед виробником продукції. Покращити якість - це покращити конкурентоспроможність своїх товарів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Із новим підходом до якості продукції зростає роль стандартизації, у розвитку якої значну роль відіграє держава. Питання стандартизації розглядаються у якості базової основи, без якої неможливо підвищення якості продукції у масштабах всієї держави в цілому.

Саме тому, для підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності вітчизняних товаровиробників необхідно:

- комплексне дослідження проблем підвищення ефективності та розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних виробничих підприємств;

- виявлення напрямків удосконалювання системи управління та планування зовнішньоекономічних зв'язків на рівні підприємства;
- виявлення напрямків удосконалювання методів експортної роботи;
- вивчення сучасних аналітичних підходів і методів дослідження зовнішньоторговельних ринків;
- розробка організаційно-економічних заходів підвищення конкурентоздатності експортної продукції;
- аналіз ефективності зовнішньоторговельної діяльності виробничих підприємств (оцінка рівня і якості виконання підприємством зобов'язань по контрактах з іноземними партнерами, дослідження ефективності, переваг і недоліків висновку контрактів і договорів);
- аналіз конкурентоздатності підприємства і конкурентоздатності продукції і ринку збуту в зовнішньоекономічній діяльності;
- аналіз динаміки (розвитку) зовнішньоекономічної діяльності підприємства; - дослідження раціональності використання ресурсів;
- розробка методики аналітичної оцінки ефективності окремої експортної операції;
- розробка заходів підвищення ефективності експортної діяльності вітчизняних товаровиробників [1, с. 48].

Таким чином, вітчизняний товаровиробник спроможний вийти на світовий ринок лише за умови виробництва якісної продукції, яка б відповідала існуючим запитам і потребам споживачів. Розв'язання цієї проблеми можливе лише за умови вкладення капіталу та впровадження сучасних інноваційних розробок у пріоритетні галузі. У переважній більшості продукція вітчизняних товаровиробників характеризується низьким рівнем якості, що не відповідає світовим стандартам та вимогам, а також високим рівнем витрат на її виробництво, що в кінцевому підсумку обумовлює низький рівень конкурентоспроможності на американських ринках. Розвиток експортного потенціалу неможливо розглядати ізольовано, без врахування взаємозалежності між станом економіки й ефективністю зовнішньоекономічних відносин, а також

особливостей сучасної економічної кризи та зарубіжного досвіду розвитку експортоспроможних виробництв. Структура експорту України визначається потребами зарубіжного ринку і спеціалізацією її економіки як частини економіки колишнього Радянського союзу. Остання обставина і сьогодні обумовлює інерційність галузевої та товарної структури економіки України.

Висновки до розділу 2

Провівши аналіз вітчизняного підприємства «Велта» на американському ринку (США), ми дізналися, що «Велта» займає 2 % світового ринку поставок ільменіту та 35 % видобутку на українському ринку, є постачальником близько 10 % об'єму найбільшого в світі американського споживача титанової сировини — компанії Chermours (DuPont).

За даними офіційного сайту «Велта», компанія провадить свою діяльність вже 10 років, займає 2% світового ринку титанової сировини, 90% сировини експортується по всьому світу (ключовими клієнтами є Chermours (DuPont), Precheza, Traхys), надано більше 650 робочих місць, в наявності 2 локальних патенти на метод виробництва доступного титану та більше 3 мільйонів дол. США інвестицій в науково-дослідні роботи за останні 3 роки. Компанія постійно розвивається та розширює свою економічну діяльність, за словами інвестиційного директора «Велта» Анатолія Амелія.

На сьогодні проблем дискримінаційного характеру в інвестиційній та торговельній сферах, з якими б стикались українські підприємства у США, немає. Проте, залишаються питання застосування з боку США до України антидемпінгових та компенсаційних захисних заходів.

Тому в пункті 2.2. були розписані пропозиції та рекомендації щодо розвитку економічної діяльності українських підприємств на Північно- та Південноамериканських ринках, задля виходу на ці ринки та стабілізації, а також готовності до різноманітних викликів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Таким чином, в випускній кваліфікаційній роботі було вирішено ряд поставлених, дослідницьких завдань, серед яких було:

Охарактеризовано особливості економічної діяльності на ринках Північної Америки, на прикладі трьох основних країн – США, Канади та Мексики. Усі вони є світовими країнами-експортерами нафти, тож було досліджено їх економічну діяльність окремо. Економіки цих країн є надпотужним, навіть у разі різкого зростання чи спадання обсягів продажу та закупівлі вплив на світову торгівлю буде катастрофічним. Розглядаючи США, як лідера світового ринку, то зараз важко переоцінити їх роль у сучасній міжнародній торгівлі. Дослідження економічного стану Мексики та Канади показало, що вони є досить залежними від США, тому грають по «правилам» Сполучених Штатів. Проте одна спільна перевага у всіх країн – вони достойно пережили короно кризу та змогли відновити докризові показники.

Також було охарактеризовано специфіку економічної діяльності та її регулювання на ринках Південної Америки, на прикладі двох країн: Аргентини та Бразилії. Дослідження показало, країни за рівнем розвитку набагато нижчі, ніж в Північноамериканському регіоні. Не дивлячись на це, вони намагаються виготовляти товари та послуги на експорт, проте іноді імпорт переважає його. Торговельні партнери налаштовані на плідну та довготривалу співпрацю, тому інвестують та розвивають галузі. Обидва регіони є достатньо багатими на корисні копалини, мають добре розвинену логістичну систему, кваліфіковані кадри та великий потенціал до розвитку.

Проаналізовано економічну діяльність українських підприємств на ринках Північної Америки, на прикладі гірничодобувної компанії ТОВ ВКФ «Велта», яка володіє двома ресурсними активами — Бирзулівським та Лікарівським родовищами ільменіту (титанові руди) в Новомиргородському районі Кіровоградської області України. «Велта» займає 2 % світового ринку поставок ільменіту та 35 % видобутку на українському ринку, є постачальником близько

10 % об'єму найбільшого в світі американського споживача титанової сировини — компанії Chermours (DuPont). За даними офіційного сайту «Велта», компанія провадить свою діяльність вже 10 років, займає 2% світового ринку титанової сировини, 90% сировини експортується по всьому світу (ключовими клієнтами є Chermours (DuPont), Precheza, Traxys), надано більше 650 робочих місць, в наявності 2 локальних патенти на метод виробництва доступного титану та більше 3 мільйонів дол. США інвестицій в науково-дослідні роботи за останні 3 роки. Компанія є одним з небагатьох приватних виробників титанової сировини в Європі. Станом на січень 2022 року, ресурсна база ільменіту сягає до 6 мільйонів тонн. «Велта» є експортно-орієнтованою компанією, тому транспортна логістика розроблена з урахуванням потреб кожного клієнта.

На сьогодні проблем дискримінаційного характеру в інвестиційній та торговельній сферах, з якими б стикались українські підприємства у США, немає. Проте, залишаються питання застосування з боку США до України антидемпінгових та компенсаційних захисних заходів.

Було запропоновані заходи та зазначені рекомендації щодо розвитку економічної діяльності підприємств України на ринках країн Північної та Південної Америки для того, щоб вільно ввійти на дані ринки, розвиватися, розширюватися та гідно протистояти викликам та конкуренції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аакер Д. Стратегічне ринкове управління / Д. Аакер ; [пер. з англ. під ред. С. Г. Божук]. – [7-е изд.], 2017. – 496 с.
2. Американці купили в Україні титанову руду на суму 100 мільйонів доларів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20200114170911/https://delo.ua/business/amerikancy-kupili-u-ukrainy-titanovoj-rudy-na-1-363250/>
3. Бізнес. Експортний напрям. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://export.gov.ua/country/109-ssha>
4. Велта робить крок у нову еру титану. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://velta-ua.com/about/>
5. Взаємна залежність: з ким і чим торгують США та інші країни. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://economics.segodnya.ua/ua/economics/enews/oboyudnaya-zavisimost-s-kem-i-chem-torguyut-ssha-i-drugie-strany-1624491.html>
6. Державна служба статистики України. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>
7. Економіка Японії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Економіка_Японії#Експорт_країни_з_2010_по_2020_р_оки
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: ефективність, державне регулювання, конкурентоспроможність : зб. наук. ст. пр. Ч.2 / відп. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2010. – 485 с.
9. Зовнішня політика країн Латинської Америки : навчальний посібник / Н. В. Гаврилова (ред.), М. В. Булик, О. Л. Гільченко, Ю. В. Константинова. — Маріуполь: МДУ, 2020. — 397 с.

10. Зозульов О. До питання про методологічну основу формування рішень у бізнесі / О. Зозульов // Банківська справа. – 2020. – № 2/3. – С. 71–77.
11. Міжнародна економіка : підручник: в 2 ч. / за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч. 1. – 564 с.
12. Мінеральні ресурси та добувна промисловість країн світу: Аргентина. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/289224768.pdf>
13. Національний банк України. Статистика зовнішнього сектору. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>
14. Офіційний сайт Світової організації торгівлі (2022). [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_bis_e.html?solution=WTO&path=/Dashboards/MAPS&file=Map.wcdf&bookmarkState={%22impl%22:%22client%22,%22params%22:{%22lang-Param%22:%22en%22}}
15. Реалізація маркетингової стратегії діяльності українських підприємств та рекомендації щодо підвищення їх ефективності зовнішньоекономічної діяльності. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3454>
16. Річна статистика міжнародної торгівлі товарами Аргентини. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://trendeconomy.ua/data/h2/Argentina?time_period=2021,2020,2019,2018,2017,2016,2015,2014,2013,2012,2011,2010
17. Річна статистика міжнародної торгівлі товарами Бразилії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://trendeconomy.ua/data/h2/Brazil?time_period=2022,2021,2020,2019,2018,2017,2016,2015,2014,2013,2012,2011
18. Річна статистика міжнародної торгівлі товарами в Канаді. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://trendeconomy.ua/data/h2/Canada?time_period=2022,2021,2020,2019,2018,2017,2016,2015,2014,2013,2012,2011

19. Річна статистика міжнародної торгівлі товарами в Мексиці. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://trendeconomy.ua/data/h2/Mexico?time_period=2022,2021,2020,2019,2018,2017,2016,2015,2014,2013,2012,2011
20. Торговельно-економічне співробітництво України та Канади. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://canada.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/94-torgovelyno-jekonomichne-spivrobotnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-kanadoju/torgivlya-mizh-ukrayinoyu-ta-kanadoyu>
21. Торговельно-економічне співробітництво України та Мексики. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mexico.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/ukrayina-meksika/ukrayina-meksika-478-torgovelyno-jekonomichne-spivrobotnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-meksikoju>
22. Торговельно-економічне співробітництво України та США. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/torgivelno-ekonomichne-spivrobotnictvo>
23. Торговельно-економічне співробітництво. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/torgivelno-ekonomichne-spivrobotnictvo>
24. Торгово-промислова палата України. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Торгово-промислова_палата_України
25. Чувпило А. А. Міжамериканська система: місце та роль в політичній історії Америки [Електронний ресурс] / [під ред. А.А. Чувпило]. – Харків : ХНУ, 2003. – 92 с. – Режим доступу: <http://www-histoiy.univer.kharkov.ua/pdf/pahomov.pdf>
26. A Ukrainian mining company Velta will build a \$1.5B factory to produce titanium powder in the US and Ukraine. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.usubc.org/site/recent-news/a-ukrainian-mining-company-velta-will-build-a--15b-factory-to-produce-titanium-powder-in-the-us-and-ukraine>

27. Babenko V.O. (2016). Development of integration processes of Ukraine and BRICS member states in the conditions of globalization. Economy. Management. Innovation. Series: Economic Sciences, 3. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_3_3
28. Foster J.W., Dillon J. NAFTA in Canada: The Era of a Supra- Constitution [Електронний ресурс] / J.W. Foster, J. Dillon. – Ottawa : North-South Institute, – 2002. – Режим доступу : www.kairoscanada.org/e/economic/trade/NAFTACanada.pdf
29. Honchar, B. M. (2012) Kontseptsiia amerykanskooho svitovoho liderstva u zovnishnii politytsi B. Obamy [The Concept of American World Leadership in B. Obama's Foreign Policy]. Kyiv: Tsentr vilnoi presy. (in Ukrainian).
30. TRADE POLICY REVIEW REPORT BY UNITED STATES. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S009DP.aspx?language=E&CatalogueIdList=289400,249540,235295,232659,128525,103917,88411,8633,52502,71021&CurrentCatalogueIdIndex=0&FullTextHash=&HasEnglishRecord=True&HasFrenchRecord=True&HasSpanishRecord=True